

Zodpovedné a efektívne verejné obstarávanie - nové príležitosti

Praha, Lichtenštejský palác, Zlatý sál
15/09/2016

Jaroslav Kračún

*GR Vnútorý trh, priemysel, podnikanie a MSP (DG GROW)
Útvar G4 – Inovatívne a elektronické obstarávanie*

facebook.com/EU.Growth
facebook.com/MrSmeForEurope

[@EU_Growth](https://twitter.com/EU_Growth)

YouTube youtube.com/c/EUGrowth

Web sites:
ec.europa.eu/growth
ec.europa.eu/bienkowska

Internal market,
Industry,
Entrepreneurship
and SMEs

Verejné obstarávanie (VO)

- 14% HDP EÚ
- 300 miliárd EUR publikovaných v TED ročne
- +podlimitné zákazky v každom členskom štáte
- Dominantné oblasti VO: infraštruktúra, čiastočne vzdelávanie, odpadové hospodárstvo, energie...
- Strategický význam: podpora zodpovedných (environmentálnych a sociálnych politík)

3 smernice o verejnom obstarávaní

Verejné
zákazky

2014/24/EÚ

Sektorová
smernica

2014/25/EÚ

Koncesie

2014/23/EÚ

Ciele a kompromisy reformy smerníc VO

Zjednodušenie – Flexibilita

Viac rokovania v obstarávaní

Celková generálka postupov

Zjednodušený priebeh postupov

Jednoduchšie pravidlá pre malých obstarávateľov

Zjednodušenie

1

- Jednotný európsky dokument

2

- Kvalitatívny výber
- Vyhodnotenie ponúk

3

- Kontrola dokumentov len pre výhercu

Plne elektronická komunikácia

Povinné od jari 2016
Posledná možnosť jeseň 2018

Lepší přístup MSP

Povinné rozdelenie zákaziek do častí
Maximálna požiadavka obratu
Priame platby subdodávateľom
Jednotný európsky dokument

European
Commission

Strategické obstarávanie

Strategické obstarávanie – Hlavné ciele

- Sloboda výberu: **čo obstarat'**
- **Spojitosť s predmetom zákazky**
- Začlenenie **výrobného procesu**
- **Značky** je možné vyžadovať

Zelené verejné obstarávanie

- **Výrobný proces**
- **Značky**
- **Oceňovanie životného cyklu**

Sociálne obstarávanie

- **Sociálne požiadavky, napríklad**
 - *Integrácia znevýhodnených osôb*
 - *Fair Trade*
- **Vyhradené zákazky**
- **Horizontálne sociálne ustanovenie**

Sociálne služby

- Špecifický "ľahký" režim
- Prah: 750 000 EUR
- Zjednodušené uverejnenie na úrovni EÚ

Európa 2020

Najdôležitejšia stratégia EÚ

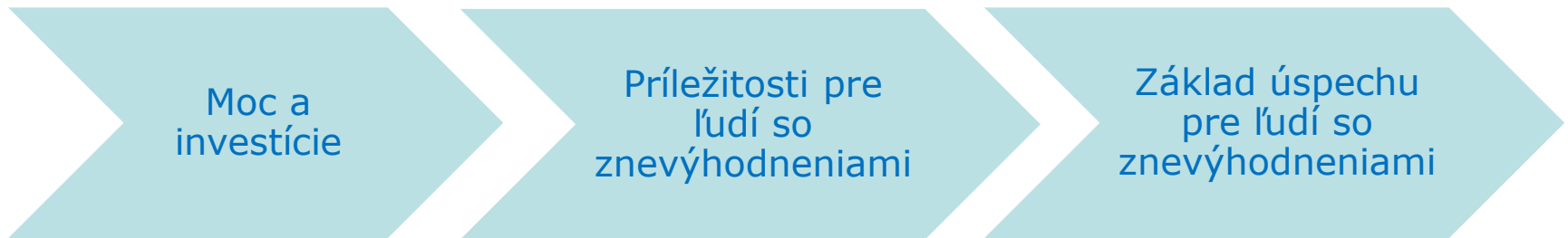
inkluzívny
rast

príležitosti
pre
všetkých

súdržná a
úspešná
spoločnosť

prospech
pre nás
všetkých

Vytvárať spoločnosť pre všetkých

Sociálne: chudoba

Znevýhodnenia

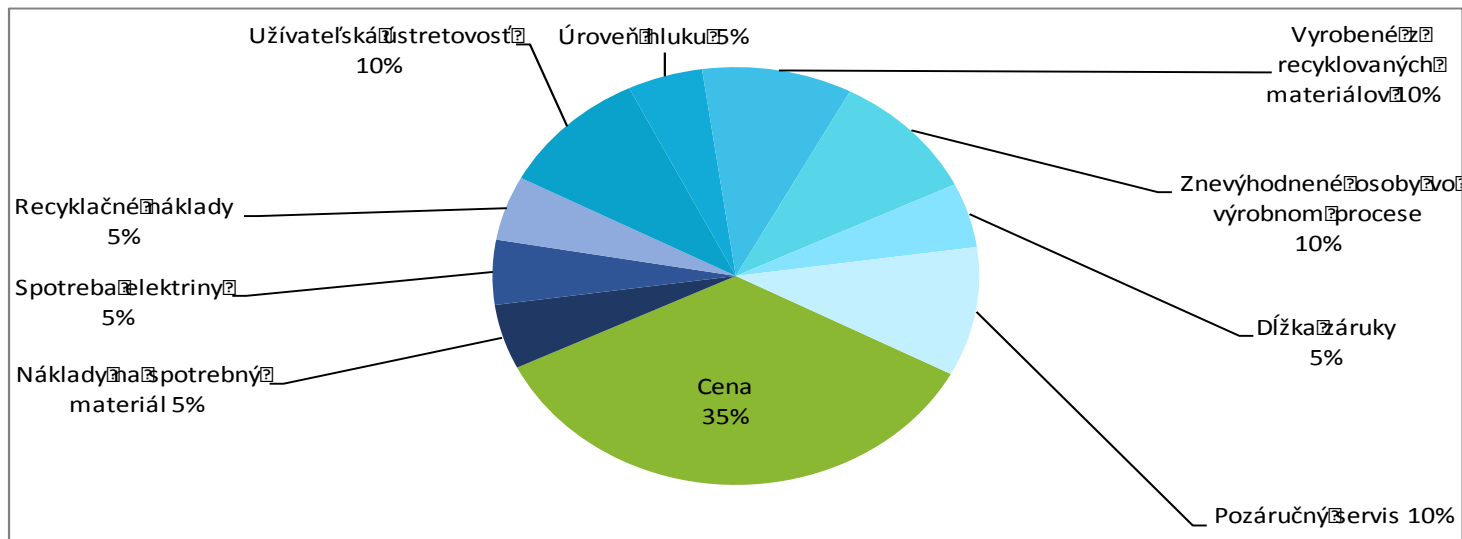
Etnické: diskriminácia

Zdravotné: pokles schopnosti vykonávať prácu

Kritériá na vyhodnotenie ponúk

Najlepší pomer ceny a kvality (BPQR):

- **Cena** a/alebo **náklady**
- plus **iné kritériá**, (vrátane **kvalitatívnych, environmentálnych a/alebo sociálnych aspektov**, súvisiacich s predmetom zákazky).

Náklady životného cyklu

Environmentálne externality

Ak existuje spoločná metodológia » povinná (Smernica o čistých vozidlách)

- *Napr.: Emisie osobného vozidla počas prevádzkového životného cyklu (Alfa Romeo 147 – CO2 emisie 155g/km):
 $200\ 000\ km \times 0,155\ kg/km \times 0,04\ Eur/kg = 31\ 000,04\ €$ náklady vyplývajúce z prevádzkového životného cyklu z dôvodu emisií CO2*

Použitá metóda výpočtu musí byť:

- založená **na objektívne overiteľných a nediskriminačných kritériách** (žiadne znevýhodňovanie niektorých operátorov);
- **dostupná** všetkým zainteresovaným stranám;
- taká, aby bolo možné dodať požadované údaje s primeraným úsilím pre bežne starostlivého hospodárskeho operátora, vrátane hospodárskych operátorov z tretích krajín vzhľadom na GPA alebo iné medzinárodné zmluvy.

Sociálne aspekty

Môžu byť zohľadnené v každom štádiu obstarávania:

a) plánovanie

b) technické špecifikácie:

- Technické štandardy alebo výkonnostné/funkčné požiadavky (=priaznivejšie pre inovácie);
- Varianty (napr. umožniť porovnanie medzi štandardnými riešeniami dostupnosti a inovatívnejšími);
- Zakázané = odkazy na špecifickú značku alebo zdroj alebo špecifické procesy, obchodné známky, patenty, typy alebo špecifický pôvod alebo výrobu s cieľom uprednostniť alebo vylúčiť niektoré podniky alebo výrobky.

Sociálne aspekty

c) Podmienky účasti

- Sociálne aspekty môžu byť zahrnuté v kritériách technickej spôsobilosti, ak si plnenie zákazky vyžaduje špecifické know-how v sociálnej oblasti:
 - Napríklad vyškolený personál a špecifické technické vybavenie vhodné pre staršie osoby v zákazke na prevádzkovanie domovu dôchodcov alebo odborníci v oblasti dostupnosti pri zákazkách na výstavbu verejných budov.
- Vylúčenia na základe pochybení sociálneho druhu:
 - Neuhradenie príspevkov sociálneho zabezpečenia;
 - Trestný čin súvisiaci s výkonom profesie potvrdený rozsudkom;
 - Závažné odborné pochybenie (akékoľvek dôkazy).

d) Kritériá na vyhodnotenie ponúk

- Spojitosť s predmetom zákazky;
- Nemôžu umožniť verejnému obstarávateľovi neobmedzenú slobodu výberu;
- Musia byť vyslovene uvedené v oznámení o zákazke a v technickej dokumentácii;
- Musia zodpovedať hlavným zásadám európskeho práva (transparentnosť, nediskriminácia, atď.).

Sociálne aspekty

e) Plnenie zákazky/vykonávacie doložky, musia:

- Byť uvedené v technickej dokumentácii;
- Musia súvisieť s plnením zákazky;
- Musia zodpovedať základným zásadám práva EÚ.

Dodržiavania vykonávacích doložiek je možné kontrolovať len počas plnenia zákazky.

Napr. slušné pracovné podmienky pre pracovníkov pracujúcich na plnení zákazky.

Modernizácia európskych smerníc VO

Nová smernica o verejnom obstarávaní 2014/24/EÚ:

Prijatá vo februári 2014

Uverejnená vo vestníku EU: 28. marca 2014

Nadobudnutie platnosti: 17. apríla 2014

Transpozícia členskými štátmi: 18. apríla 2016

Modernizácia európskych smerníc VO

Nová smernica o VO 2014/24/EÚ

Rozšírenie možností pre sociálne aspekty (1):

- "Horizontálne sociálne ustanovenie":
Členské štáty príjmu primerané opatrenia, prostredníctvom ktorých sa zabezpečí dodržiavanie zo strany hospodárskych subjektov, počas plnenia verejných zákaziek, povinností v oblastiach environmentálneho, sociálneho a pracovného práva ustanovených na európskej alebo vnútroštátnej úrovni, kolektívnymi dohodami alebo medzinárodnými environmentálnymi, sociálnymi a pracovnoprávnymi predpismi.
- Nové dôvody vylúčenia:
Porušenie environmentálnych/sociálnych/pracovnoprávných povinností:
 - Povinné vylúčenie v prípade neobvykle nízkej ponuky;
 - Možnosť vylúčiť v iných prípadoch.Detská práca alebo iné druhy obchodovania s ľuďmi (povinné).
Daňové povinnosti a povinnosti zo sociálneho zabezpečenia.

Modernizácia európskych smerníc VO

Nová smernica o VO 2014/24/EÚ

Rozšírenie možností pre sociálne aspekty (2):

- Kritériá prístupnosti povinné v technických špecifikáciách
 - Pre osoby s postihnutím alebo dizajn pre všetkých, okrem odôvodnených prípadov
 - Obstarávanie určené na použitie osobami (verejnosť alebo zamestnancami verejného obstarávateľa)
- Výrobný proces pre špecifické stavby, služby alebo dodávky:
 - Môže verejný obstarávateľ zohľadniť vo svojich zadávacích rozhodnutiach = možnosť, ktorú môžu zadávatelia využiť:
Např. inklúzia citlivých alebo znevýhodnených osôb.
 - Spojitosť s predmetom zákazky zostáva: kritériá sa musia týkať prác, dodávok alebo služieb, ktoré sú predmetom zákazky.
V akomkoľvek ohľade v akomkoľvek štádiu životného cyklu, vrátane faktorov uplatňovaných v špecifickom výrobnom procese, dodávke alebo obchodovaní s týmito stavbami, dodávkami a službami alebo v špecifickom procese iného štádia ich životného cyklu, aj keď tieto faktory nie sú súčasťou ich materiálneho celku.

Modernizácia európskych smerníc VO

Nová smernica o VO 2014/24/EÚ

Rozšírenie možností pre sociálne aspekty (3):

- Jediné kritérium na vyhodnotenie ponúk:

MEAT – ekonomicky najvýhodnejšia ponuka sa skladá z

- ceny alebo nákladov, s využitím porovnania efektívnosti nákladov – náklady na životný cyklus, *a môže obsahovať kritérium*
- najlepší pomer kvality a ceny, ktorý sa vyhodnocuje na základe kritérií vzťahujúcich sa na predmet zákazky.

Členské štáty môžu vylúčiť alebo obmedziť používanie len ceny alebo nákladov ako jediného kritéria.

Modernizácia európskych smerníc VO

Nová smernica o VO 2014/24/EÚ

Rozšírenie možností pre sociálne aspekty (4):

- Vyhradené zákazky boli rozšírené:
 - V súčasnosti len chránené dielne – osoby so zdravotným postihnutím a 50% zamestnancov, teraz:
 - Rozšírenie aj pre hospodárske subjekty, ktorých hlavným zámerom je sociálna a odborná integrácia (= sociálne podniky) pracovníkov so zdravotným postihnutím a znevýhodnených pracovníkov, ako napríklad dlhodobo nezamestnaných, v minulosti trestne stíhaných alebo drogovo závislých osôb alebo členov znevýhodnených menšín.
 - Minimálne požadované percento zamestnancov so zdravotným postihnutím alebo znevýhodnených zamestnancov bolo znížené z 50% na 30%.

Modernizácia európskych smerníc VO

Nová smernica o VO 2014/24/EÚ

Rozšírenie možností pre sociálne aspekty (5):

- Zjednodušený režim pre sociálne, zdravotné, kultúrne a podobné služby:
 - Vyššie prahové hodnoty – EUR 750 000;
 - Pod prahovými hodnotami: zvyčajne nie je cezhraničný záujem (okrem financovania z EU fondov);
 - Jediná požiadavka: ex-ante (a ex-post) zverejnenie + dodržiavanie zásady nediskriminácie; zvyšok vnútroštátne pravidlá;
 - Verejní obstarávatelia môžu zohľadniť všetky kritériá, ktoré považujú za potrebné, t.j. prístupnosť, kontinuita, cenová dostupnosť, dostupnosť a celkový charakter služieb, špecifické potreby rôznych kategórií užívateľov, atď.

Modernizácia európskych smerníc VO

Nová smernica o VO 2014/24/EÚ

- Ako ďalej?
 - *Príručka o sociálnych aspektoch vo verejnom obstarávaní "Sociálna príručka"* je v niektorých aspektoch zastaraná
 - Asistencia členským štátom pri transpozícii smernice
 - Usmernenia budú vypracované podľa potreby

Užitečné odkazy

Guide on Social Considerations in Public Procurement:

http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/other_aspects/index_fr.htm#social

Ďakujem za pozornosť.

Kontakt: jaroslav.kracun@ec.europa.eu

European Commission

Directorate General Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs (GROW)

Directorate G: Public procurement, Unit G4: Innovative and e-Procurement

http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/index_en.htm